

18. septembra 2024, t. j. do 18. októbra 2024, porušil povinnosť vyplývajúcu mu z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, za čo mu výbor s poukazom na čl. 9 ods. 10 písm. a) v spojení s čl. 9 ods. 17 ústavného zákona uložil pokutu v sume 1 430 eur.

II.

Argumentácia navrhovateľa

4. Navrhovateľ argumentuje nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia výboru z dôvodu, že z neho nie je zrejmé, na základe akého právneho titulu bol ustálený dátum ujatia sa funkcie verejného funkcionára. Vo výroku napadnutého rozhodnutia a v jeho odôvodnení sa ako dátum ujatia sa výkonu verejnej funkcie uvádza 18. september 2024, avšak bez právnej opory. Ak navrhovateľovi vznikla povinnosť podľa ústavného zákona, potom výbor mal uviesť, na základe akej právnej skutočnosti sa navrhovateľ mal ujať verejnej funkcie.

5. Aj napriek už uvádzanej argumentácii spochybňujúcej preskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia navrhovateľ vysvetľuje, z akého dôvodu došlo k omeškaniu lehoty 30 dní od ujatia sa výkonu funkcie člena správnej rady na podanie oznámenia (náročné pracovné zaťaženie a pracovné cesty).

6. Navrhovateľ dôvodí, že svoju povinnosť si dodatočne splnil za roky 2023 a 2024, pričom z podaných oznámení vyplýva, že jeho majetkové pomery a majetkové pomery jemu blízkych osôb sa nemenili. Počas výkonu funkcie člena správnej rady navrhovateľ nerozhodoval o žiadnej štátnej pomoci alebo o poskytnutí inej podpory či výhod a nevykonával žiadnu činnosť, ktorá by mohla byť v rozpore s verejným záujmom, a za výkon verejnej funkcie nedostával žiadnu odmenu. Uložená pokuta preto nevedie k naplneniu účelu ústavného zákona.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

7. Podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Ústavný súd uvádza, že návrh navrhovateľa je postihnutý nedostatkom súvisiacim so zákonnou požiadavkou povinného právneho zastúpenia podľa § 34 ods. 1 v spojení s § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde. S poukazom na lehotu 60 dní od doručenia návrhu na rozhodnutie ústavného súdu v tomto type konania podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona a § 238 zákona o ústavnom súde ústavný súd neprikročil k využitiu možnosti zverenej mu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, a teda nevyzýval navrhovateľa na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konania. Aj keď nedostatok právneho zastúpenia by mohol viesť k odmietnutiu návrhu podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom, ústavný

súd z dôvodu, aby navrhovateľom neovplyviteľné skutočnosti (zákonom stanovená lehota na rozhodnutie, pozn.) neboli na jeho ťarchu, v rámci predbežného prerokovania návrhu uplatnil materiálny prístup k ochrane navrhovateľových práv a zaoberal sa jeho námietkami uplatnenými proti napadnutému rozhodnutiu výboru z vecného hľadiska (m. m. I. ÚS 30/2025).

9. Ústavný súd v súvislosti s konaniami vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu stabilne judikuje, že zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona (m. m. IV. ÚS 177/07, III. ÚS 141/2010, II. ÚS 188/2014).

10. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona (m. m. III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018). V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nespĺnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).

11. Ústavný súd tiež judikoval, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov leží dôkazné bremeno primárne na dotknutom verejnom funkcionárovi (navrhovateľovi), ktorý, aby bol v konaní pred ústavným súdom úspešný, musí preukázať, že jeho konanie ako verejného funkcionára nebolo v rozpore s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona, teda že povinnosti verejného funkcionára vyplývajúce z tohto ústavného zákona neporušil, a preto nebol dôvod, aby bol sankcionovaný napadnutým rozhodnutím, ktorého súčasťou je spravidla aj pokuta (II. ÚS 125/2016, II. ÚS 787/2016, III. ÚS 632/2017, II. ÚS 183/2021).

12. Navrhovateľ nosnou námietkou napáda odôvodnenie napadnutého rozhodnutia výboru, ktoré považuje za nedostatočné z dôvodu absencie uvedenia právnych skutočností odôvodňujúcich ujatie sa výkonu funkcie navrhovateľom.

13. Zákonom ustanovená povinnosť orgánov verejnej moci dbať na splnenie zákonných náležitostí samotného výroku rozhodnutia, ako aj jeho odôvodnenia (vrátane zistenia skutkového stavu a jeho hodnotenia v dostatočnom rozsahu) predstavuje nielen jednu zo základných podmienok pre zákonu zodpovedajúce rozhodnutie, ale je tiež jedným zo základných znakov ústavne ustanoveného postupu (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a ochrany práv.

14. Otázku interpretácie pojmu „ujatie sa výkonu verejnej funkcie“ už ústavný súd judikoval a ďalej zotrváva na tomto stanovisku (III. ÚS 24/07, III. ÚS 165/07), v zmysle ktorého dňom ujatia sa výkonu verejnej funkcie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona je potrebné rozumieť deň, keď sa verejný funkcionár ujal svojej verejnej funkcie *de iure*, teda deň, v ktorom v zmysle príslušných právnych predpisov verejný funkcionár nadobudol oprávnenia a povinnosti (právny status) spojené s výkonom verejnej funkcie (IV. ÚS 177/07).

15. Navrhovateľ, posudzujúc obsah jeho argumentácie, nespochybňuje v napadnutom rozhodnutí výboru stanovený dátum ujatia sa výkonu funkcie, ktorý je určujúci z hľadiska plynutia lehoty na podanie oznámenia podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, a dokonca ani netvrdí, tým menej preukazuje, že povinnosť podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona splnil. Uvedené smeruje k záveru o tom, že navrhovateľ nespochybňuje zistený skutkový stav a ani jeho právne posúdenie. Už pritom bolo zdôraznené, že navrhovateľ je v konaní podľa ústavného zákona zaťažený dôkazným bremenom preukázania toho, že písomné oznámenie podal riadne a včas (m. m. IV. ÚS 635/2012, IV. ÚS 657/2013).

16. V kontexte samotnej námietky nedostatočnosti odôvodnenia treba uviesť, že mierou jej dôvodnosti je § 239 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd zruší rozhodnutie výboru, ak zistí, že rozhodnutie je nepreskúmateľné. V prejednávanej veci o takýto prípad nejde. Z napadnutého rozhodnutia výboru, konkrétne jeho výrokovej časti, ako aj odôvodnenia, je zrejmé, akým konkrétnym konaním alebo opomenutím porušil navrhovateľ svoju povinnosť, a rovnako z nej vyplýva aj individualizácia skutočností, že ide o verejného funkcionára, u ktorého sú splnené kumulatívne podmienky, ktoré sú v súlade s čl. 7 ods. 1 ústavného zákona predpokladom na vznik povinnosti podať písomné oznámenie (povinnosť verejného funkcionára podať písomné oznámenie do 30 dní odo dňa ujatia sa funkcie, k tomu pozri bod 3 tohto uznesenia).

17. Len také odôvodnenie, z ktorého objektívne nie je zrejmá podstata skutkových a právnych východísk a z toho vyvedených záverov, odôvodňuje posúdenie odôvodnenia v miere nepreskúmateľnosti. Tak to v prípade navrhovateľa nie je a vylučuje to posúdenie namietaného odôvodnenia ako nepreskúmateľného podľa § 239 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde.

18. Pokiaľ navrhovateľ nebrojí proti nedostatočne alebo nesprávne zistenému skutkovému stavu (navrhovateľ netvrdí, tým menej preukazuje, že svoju povinnosť stanovenú mu čl. 7 ods. 1 ústavného zákona splnil), potom je námietka atakujúca absenciu právnych skutočností odôvodňujúcich ujatie sa výkonu funkcie verejného funkcionára *prima facie* irelevantná. Berúc do úvahy individuálne okolnosti prejednávanej veci, sa namietaná vada napadnutého rozhodnutia izoluje na formálny nedostatok bez reálneho dosahu na posúdenie porušenia povinnosti zo strany navrhovateľa. Úlohou ústavného súdu pri preskúmaní rozhodnutí vydaných v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov nie je pritom zaistenie právnej čistoty rozhodnutia v zmysle odstránenia formálneho nedostatku nemajúceho vplyv na posúdenie veci a výsledok konania.

19. Ústavný zákon nedáva možnosť orgánom, ktoré rozhodujú o porušení povinností verejnými funkcionármi, odpustiť uloženie pokuty, prípadne ju zmierniť (znižiť jej sumu) s ohľadom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci (II. ÚS 771/2014). Postih verejného funkcionára za porušenie povinností je v zmysle ústavného zákona obligatórny, pričom z pohľadu rozhodovania príslušného orgánu je zavinenie verejného funkcionára irelevantné (nedbanlivosť alebo úmysel).

20. Dôvody, ktorými sa navrhovateľ snaží ospravedlniť vlastné konanie spočívajúce v nesplnení povinnosti podať písomné oznámenie v lehote 30 dní odo dňa ujatia sa výkonu verejnej funkcie (bod 5 tohto uznesenia), v danom prípade preto neobstoja, a to ani s prihliadnutím na jednu zo základných zásad práva „*ignorantia legis non excusat*“ (neznalosť zákona neospravedľňuje), teda navrhovateľ mal poznať obsah ústavného zákona (II. ÚS 101/07).

21. Za splnenie povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona nemožno považovať ani to, že navrhovateľ uvádza skutočnosti podľa jeho názoru preukazujúce neexistenciu rozporu osobného a verejného záujmu v samotnom návrhu adresovanom ústavnému súdu (bod 6 tohto uznesenia).

22. Vzhľadom na už uvádzané skutočnosti ústavný súd uzatvára, že aj keď napádanému rozhodnutiu chýbajú *expressis verbis* skutočnosti konštituovania právneho statusu navrhovateľa, uvedená skutočnosť s prihliadnutím na tvrdenia uvádzané samotným navrhovateľom (navrhovateľ netvrdí, tým menej preukazuje, že povinnosť ustanovenú ústavným zákonom na predloženie písomného oznámenia splnil) nemôže zakladať pochybenie takej intenzity, ktorá spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia ústavnoprávnej relevancie.

23. Napadnuté rozhodnutie výboru preto považuje ústavný súd za odôvodnené náležitým spôsobom a nezakladajúce dôvody na spochybňovanie napadnutého rozhodnutia výboru, ktoré by bolo potrebné posúdiť po prijatí návrhu na ďalšie konanie, a preto odmietol návrh navrhovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnený.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu